

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Body řidičům jsou trest a přidělování dotací se soudně přezkoumává - dvě zářijová rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu

[1] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu musí být aktivován, pokud některý senát Nejvyššího správního soudu při svém rozhodování dospěje k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (§ 17 odst. 1 věta první s. ř. s.). V takovémto případě „malý“ senát nesmí rozhodnout věc sám, neb přestává být zákonným soudcem,(1) a musí ji postoupit k rozhodnutí rozšířenému senátu.(2) Rozšířený senát přitom posuzuje svou vlastní „pravomoc“ ve věci rozhodovat, a pokud ji shledá, může rozhodnout ve věci samé, anebo se omezit toliko na vyřešení rozhodné právní otázky.(3)

[2] Předmětem rozhodování rozšířeného senátu jsou pravidelně složitě a právně významné otázky a řada jeho rozhodnutí výrazně posunula náhledy na výklad veřejného práva. Lze-li v judikatuře rozšířeného senátu vnímat dlouhodobé a stabilní trendy, opřené o určitý způsob nazírání na právo a hodnoty, které reprezentuje, pak je to judikatura postupně rozšiřující rozsah a precizující podmínky soudní ochrany proti jednání veřejné moci(4) a dále judikatura podrobující v určité míře soudní kontrole i oblast správního uvážení.(5)

[3] Tyto trendy potvrdil rozšířený senát i ve dvou svých rozhodnutích z konce září 2014. V prvním se zabýval body, které jsou řidičům přidělovány, dopustí-li se vybraných závažnějších dopravních přestupků, a které mohou v posledku vést až ke ztrátě řidičského oprávnění. V druhém se pak zabýval soudním přezkumem přidělování dotací.

Body řidičům jsou trest

(usnesení rozšířeného senátu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 6 As 114/2014)

[4] Skutkový příběh, který stojí za rozhodnutím rozšířeného senátu, je vcelku jednoduchý. Žalobce, řidič automobilu, dosáhl ke dni 19. 10. 2012 celkového počtu dvanácti bodů v registru řidičů a v důsledku toho mu byla dne 5. 11. 2012 doručena výzva k odevzdání řidičského průkazu. To se mu nelíbilo, a proto podal námitky proti záznamu bodů do registru řidičů. Ty příslušný úřad zamítl, nicméně vzhledem k tomu, že jedno z rozhodnutí, na jehož základě byly body zaznamenány, bylo v mezidobí zrušeno v přezkumném řízení, magistrát potvrdil provedený záznam 11 bodů. Našemu žalobci nepomohlo ani odvolání ke krajskému úřadu, a tak mu nezbylo než žalovat proti rozhodnutí o odvolání u správního soudu.

[5] Brojil zejména proti záznamu bodů provedenému na základě rozhodnutí, jímž byl uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), podle něhož se přestupku dopustí, kdo v rozporu s § 7 odst. 1 písm. c) téhož zákona při řízení drží v ruce nebo jiným

způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení. Uvedeného přestupku se žalobce dopustil dne 30. 6. 2011. Rozhodnutí o přestupku nabylo právní moci dne 8. 11. 2011. Na základě tohoto rozhodnutí byly žalobci do registru řidičů zaznamenány tři body, ačkoliv s účinností od 1. 8. 2011 byl zákonný bodový postih za daný přestupek snížen ze tří bodů na dva. Podle žalobce tak správní orgán pochybil tím, že neaplikoval pozdější příznivější právní úpravu, byť tak s ohledem na čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a na čl. 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (učinit měl).

[6] Krajský soud žalobu zamítl. Mínil, že bodový systém není trestní sankcí, nýbrž administrativním opatřením, a proto označil žalobcovu argumentaci čl. 40 odst. 6 Listiny a čl. 7 odst. 1 Úmluvy za zcela nedůvodnou, neboť obě ustanovení dopadají na ukládání trestů za trestné činy. Záznam tří bodů za zmíněný přestupek byl podle krajského soudu v souladu se zákonem, protože podle přechodného ustanovení čl. II bodu 1 zákona č. [133/2011](#) Sb., kterým se mění zákon č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, platí, že *při zaznamenávání bodů do bodového hodnocení za jednání spáchaná porušením vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích řidičem motorového vozidla před účinností tohoto zákona se postupuje podle zákona č. [361/2000](#) Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.*

[7] Proti rozsudku krajského soudu se žalobce bránil kasační stížností. Zejména měl za to, že krajský soud špatně posoudil otázku příkazu retroaktivity ve prospěch pachatele, který plyne z čl. 40 odst. 6 Listiny a z čl. 7 odst. 1 Úmluvy a na něj navazující judikatury [rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 17. září 2009, *Scoppola proti Itálii* (č. 2), stížnost č. 10249/03]. S odkazem na judikaturu Ústavního soudu uvedl, že daná ustanovení je třeba aplikovat i v režimu správního trestání, a dovedl, že bodový systém zavedený zákonem o provozu na pozemních komunikacích představuje formu správního trestání svého druhu, na které dopadá čl. 6 a čl. 7 odst. 1 Úmluvy. V tomto směru poukázal zejména na rozsudek ESLP ze dne 23. 9. 1998, *Malige proti Francii*, stížnost č. 27812/95, na usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 5. 2010, sp. zn. IV. ÚS 498/10, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2010, č. j. 1 As 41/2010-106. Jestliže tedy novela zákona o provozu na pozemních komunikacích nabyla účinnosti v době projednávání žalobcova přestupku, měla být aplikována nová, pro něj příznivější právní úprava, a podle ní zaznamenány za daný přestupek do registru řidičů toliko dva body.

[8] Na tom podle žalobce nic nemění ani přechodné ustanovení čl. II odst. 1 zákona č. [133/2011](#) Sb., které ukládá postupovat při zaznamenávání bodů do bodového hodnocení za jednání spáchaná před účinností tohoto zákona podle znění účinného do dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Předmětné ustanovení je třeba interpretovat ústavně konformně, a to tak, že dopadá pouze na procesněprávní otázky, nikoliv na oblast hmotněprávní. Na podporu svého tvrzení odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 126/2002-27, č. [461/2005](#) Sb. NSS.

[9] Šestý senát Nejvyššího správního soudu, jemuž doputovala žalobcova kasační stížnost, se s jeho právním názorem v podstatě ztotožnil a věc předložil rozšířenému senátu.

[10] Rozšířený senát při hledání odpovědi na otázku, zda záznam bodů v registru řidičů podle § 123b odst. 1 zákona o silničním provozu je trestem ve smyslu čl. 7 odst. 1 věty druhé Úmluvy, vyšel v první řadě z judikatury ESLP k pojmu „trest“. Podobně jako pojem „trestní obvinění“ obsažený v čl. 6 odst. 1 Úmluvy má i pojem „trest“ v čl. 7 odst. 1 Úmluvy autonomní význam, a je tudíž nezbytné vykládat jej nezávisle na jeho významu ve vnitrostátním právu. Pro zajištění účinnosti ochrany poskytované čl. 7 Úmluvy ESLP zdůraznil, že si musí při jeho interpretaci ponechat možnost „jít za to, jak se věci jeví“ (angl. *go behind appearances*, franc. *aller au-delà des apparences*), a sám si posoudit, zda konkrétní opatření představuje ve své podstatě trest ve smyslu tohoto ustanovení (rozsudek ESLP ze dne 9. 2. 1995, *Welch proti Spojenému království*, stížnost č. 17440/90, bod 27; rozsudek ESLP ze

dne 24. 1. 2012, *Mihai Toma proti Rumunsku*, stížnost č. 1051/06, bod 20). Za tímto účelem ESLP uvedl následující kritéria (známá jako tzv. kritéria Engel), podle nichž má být kvalifikován „trest“ ve smyslu čl. 7 Úmluvy. Začátkem úvah je, zda se jedná o odsouzení následující „trestní obvinění“. Dalšími faktory je povaha a účel opatření, charakteristika v rámci vnitrostátního práva, řízení spojené s jeho přijetím a výkonem a dále jeho závažnost (srov. rozsudek pléna ESLP ze dne 8. 6. 1976, *Engel a ostatní proti Nizozemí*, stížnosti č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72; nebo rozsudek pléna ze dne 21. 3. 1984, *Öztürk proti Německu*, stížnost č. 8544/79; rozsudek ze dne 9. 2. 1995).

[11] Konkrétně k povaze bodového systému se ESLP vyjádřil v rozsudku ze dne 23. 9. 1998, *Malige proti Francii*, stížnost č. 27812/95, ve kterém řešil otázku, zda je záznam bodů trestem a zda má trestní povahu ve smyslu čl. 6 Úmluvy. Stěžovatel Jérôme Malige byl v roce 1993 při jízdě na motocyklu po rychlostní silnici zastaven policisty. V místě, kde byla nejvyšší povolená rychlost 110 km/h, mu bylo naměřeno 172 km/h. Pan Malige odmítl zaplatit pokutu. Následně byl předvolán před policejní soud (*tribunal de police*) ve Versailles, kde mj. vznesl námitku neaplikovatelnosti francouzského zákona, který zavedl bodový systém pro řidiče, a námitku nezákonnosti dekretů, jimiž byl zákon proveden. Policejní soud jej za překročení rychlosti odsoudil k pokutě 1 500 FRF a patnáctidennímu odebrání řidičského průkazu. K výše uvedeným dekretům soud prohlásil, že trestní soudce je příslušný k posouzení zákonnosti správních norem pouze v případě, kdy je na nich založeno trestní stíhání, nebo obsahují trestní sankci; jelikož odebrání bodů řidičského průkazu nemá povahu vedlejší trestní sankce, jeho zákonný podklad se vymyká posouzení trestním soudcem. Pan Malige podal odvolání odvolacímu soudu (*cour d'appel*) ve Versailles s tím, že francouzský zákon je v rozporu s čl. 6 odst. 1 Úmluvy, jelikož nedává možnost, aby odebrání bodů řidičského průkazu bylo projednáno soudem. Rovněž namítal nezákonnost příslušných dekretů. Odvolací soud potvrdil rozsudek policejního soudu s tím, že odebrání bodů není trestní, nýbrž správní sankcí. Kasační soud (*Cour de cassation*) následně stěžovatelovu kasační stížnost zamítl.

[12] Francouzská vláda v řízení před ESLP odmítala aplikovatelnost čl. 6 Úmluvy s odkazem na francouzskou vnitrostátní judikaturu *Cour de Cassation a Conseil d'État*, z které plynulo, že záznam bodů je toliko administrativním opatřením preventivního charakteru, které nemá trestní povahu. ESLP setrval na své ustálené judikatuře, podle níž mají pojmy „trestní obvinění“ a „trest“ ve smyslu čl. 6 a čl. 7 Úmluvy autonomní význam nezávislý na vnitrostátním právu smluvních stran Úmluvy. Následně posoudil záznam bodů dle kritérií Engel a konstatoval, že k odebrání bodů dochází v rámci a v důsledku trestního obvinění: „Záznam bodů může vést až k odebrání řidičského oprávnění. Je nepochybné, že právo řídit motorové vozidlo je velmi účelné v každodenním životě, jakož i v tom profesním. Soud z toho, shodně jako Komise, vyvozuje, že ačkoliv má záznamu bodů preventivní charakter, má současně trestající a odstrašující povahu, a je tudíž podobný vedlejšímu trestu. Skutečnost, že úmyslem Parlamentu bylo oddělit sankci záznamu bodů od ostatních trestů ukládaných v trestním řízení, nemůže změnit povahu daného opatření.“ (body 38-39 rozsudku).

[13] V nyní projednávané věci se však podle rozšířeného senátu stěžovatel na rozdíl od věci *Malige proti Francii* nedovolával čl. 6 Úmluvy, nýbrž čl. 7 odst. 1 věty druhé, podle něhož „nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu.“. K němu se ESLP zásadně vyjádřil ve věci *Scoppola proti Itálii* (č. 2), stížnost č. 10249/03. Soud v článku 7 našel (oproti své dosavadní judikatuře) oporu pro právo na uložení mírnějšího trestu v případě, že pozdější právní úprava je pro pachatele příznivější (*lex mitior*). V rozsudku velkého senátu vydaném v této věci dne 17. 9. 2009 ESLP dovodil, že citované ustanovení nejenže zakazuje uložení trestu přísnější, než jaký bylo možno uloženo v době spáchání trestného činu, ale zároveň přikazuje v případě ukládání trestu retroaktivitu, je-li to pro pachatele nová právní úprava příznivější (srov. zejména body 106-109 citovaného rozsudku).

[14] Odrazem čl. 7 Úmluvy je i čl. 40 odst. 6 Listiny, který zní: *Trestnost činu se posuzuje a trest se*

ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější. Ústavní soud v nálezu ze dne 13. 6. 2002, sp. zn. III. ÚS 611/01, publ. pod č. N 75/26 SbNU 253, k citovanému ustanovení uvedl: „Přestože zákaz retroaktivity právních norem je v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod výslovně upraven jen pro oblast trestního práva (...), je nutno z čl. 1 Ústavy dovodit působení tohoto zákazu i pro další odvětví práva (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997 publikovaný pod č. [63/1997](#) Sb.). Akcent kladený na zákaz zpětné účinnosti právních norem jako na jeden ze základních prvků právního státu pramení z požadavku právní jistoty. Zákaz retroaktivity spočívá v tom, že podle současné právní normy zásadně není možné posoudit lidské chování, právní skutečnosti či právní vztahy, jež se uskutečnily dříve, než právní norma nabyla účinnosti. Zákaz zpětné účinnosti právních norem vychází z principu, podle něhož každý musí mít možnost vědět, které jednání je zakázané, aby mohl být za porušení zákazu volán k odpovědnosti. Tento zákaz souvisí i s funkcí právních norem, které svým adresátům ukládají, jak se mají chovat po jejich účinnosti, a proto zásadně platí jen do budoucna.“; obdobně rovněž v nálezu ze dne 22. 1. 2001, sp. zn. IV. ÚS 158/00, publ. pod N 12/21 SbNU 91.

[15] V nálezu ze dne 11. 7. 2007, sp. zn. II. ÚS 192/05, publ. pod N 110/46 SbNU 11, Ústavní soud uvedl, že čl. 40 odst. 6 Listiny dopadá i do sféry správního trestání: „Tento problém již Ústavní soud, jak přílehlavě zmiňuje stěžovatelka, vyřešil v nálezu sp. zn. III. ÚS 611/01 (Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 26, nálezy č. 75), kde mimo jiné, s odkazem na nálezy sp. zn. Pl. ÚS 21/96 (Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 7, nálezy č. 13, vyhlášen pod č. [63/1997](#) Sb.), dovodil, že ačkoliv je zákaz retroaktivity právních norem v čl. 40 odst. 6 Listiny výslovně upraven jen pro oblast trestního práva, je nutno z čl. 1 Ústavy dovodit působení tohoto zákazu i pro další odvětví práva.“

[16] Rozšířený senát dále poukázal na to, že v oblasti správního trestání Nejvyšší správní soud již ve své starší judikatuře, konkrétně v rozsudku ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 126/2002-27, č. [461/2005](#) Sb. NSS, obdobně konstatoval: „Ústavní záruka vyjádřená v článku 40 odst. 6 in fine Listiny základních práv a svobod a spočívající v přípustnosti trestání podle nového práva, jestliže je taková úprava pro pachatele výhodnější, platí i v řízení o sankci za správní delikty. Ve svých důsledcích znamená, že rozhodnutí, které za účinnosti nového práva ukládá trest podle práva starého, se musí ve svých důvodech vypořádat s otázkou, zda nové právo vůbec převzalo staré skutkové podstaty, a pokud ano, zda tresty za takové delikty ukládané jsou podle nového práva mírnější nebo přísnější než podle práva starého.“

[17] Rozšířený senát věc proto posoudil v intencích shora citované judikatury a dospěl k závěru, že záznam bodů do registru řidičů není pouhým administrativním opatřením, jak dosud konstatovala judikatura Nejvyššího správního soudu. Z výše provedeného rozboru vyplývá, že záznam bodů do registru řidičů je „trestem“ ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny a čl. 7 odst. 1 věty druhé Úmluvy.

[18] Na okraj pak rozšířený senát poznamenal, že s ohledem na skutečnost, že i jednotlivý záznam bodů do registru řidičů je „trestem“ ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny a čl. 7 odst. 1 věty druhé Úmluvy, jeví se *de lege ferenda* vhodnějším, aby řidiči bylo z úřední povinnosti oznámeno i provedení jednotlivého záznamu.

[19] Dále se rozšířený senát věnoval i souvislostem kvalifikace záznamu bodů jako trestu a zásady *non bis in idem* zakotvené v čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dospěl k závěru, že pozitivní právní úpravou není tato zásada dotčena. Cílem výše uvedeného ustanovení je zabránit zahájení dalšího „trestního řízení“ o témže skutku, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto (rozsudek ESLP ze dne 20. července 2004, *Nikitin proti Rusku*, č. stížnosti 50178/99, bod 35; rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 10. února 2009, *Sergey Zolotukhin proti Rusku*, č. stížnosti 14939/03, bod 107). O další „trest“ se nejedná v případě, že mezi řízeními existuje „dostatečně úzké spojení“ a sankce uložená v navazujícím řízení je přímým a předvídatelným důsledkem původního odsouzení (rozsudek ESLP ze

dne 21. září 2006, *Maszni proti Rumunsku*, č. stížnosti 59892/00, bod 68; rozhodnutí ESLP o nepřijatelnosti ze dne 13. prosince 2005, *Nilsson proti Švédsku*, č. stížnosti 73661/01). Tak je tomu i v případě bodového systému, a to jak ve vztahu mezi sankcí za spáchání přestupku nebo trestného činu a udělením bodů, tak i ve vztahu mezi jednotlivým záznamem bodů a dosažením maximálního počtu 12 bodů.

[20] Podle rozšířeného senátu je záznam bodů natolik spjat se samotným řízením o přestupku, popř. trestném činu, že nelze hovořit o druhém trestu uloženém v jiném řízení. Ostatně i podle rozsudku ESLP ve věci *Malige proti Francii* je záznam bodů podobný vedlejšímu trestu (bod 39).

[21] Pokud jde o druhý rozměr zásady *non bis in idem*, tj. o vztah mezi jednotlivým záznamem bodů a dosažením maximálního počtu 12 bodů, žalobce podle rozšířeného senátu není ve smyslu čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě znovu trestán za totéž jednání, za které byl již potrestán dříve. Pozbytím řídicího oprávnění je trestáno opakované páchaní přestupků na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a tedy sankcí *sui generis* za speciální recidivu se samostatnou skutkovou podstatou, která je vyjádřena v § 123c zákona o silničním provozu. Není tedy dána totožnost skutku a nejedná se tak o trest za původní (jednotlivá) protispolečenská jednání, a proto ani nemůže jít o opakovaný postih podle čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě.

[22] S účinností od 1. 8. 2011 byl zákonem č. [133/2011](#) Sb., kterým se mění zákon č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích, počet bodů za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu snížen ze tří bodů na dva. Rozšířený senát proto v konkrétní věci žalobce uzavřel, že i na otázku počtu bodů, jaký se má zapsat do registru řidičů, je třeba aplikovat ústavní zásadu mající původ primárně v právu trestním, tedy že trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější (čl. 40 odst. 6 Listiny).

[23] Rozšířený senát proto shrnul, že **záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů podle § 123b odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích je „trestem“ ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a čl. 7 odst. 1 věty druhé Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.**

Přidělování dotací se soudně přezkoumává (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46)

[24] Žalobkyni (podnikatelce) neposkytl úřad práce příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením podle ustanovení § 78 odst. 6 písm. b) zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008. Ani odvolání k Ministerstvu práce a sociálních věcí na tom nic nezměnilo. Úřady dospěly k závěru, že ohledně šesti zaměstnanců žalobkyni příspěvek nenáleží, neboť tito zaměstnanci se účastnili také projektů, které jsou spolufinancovány Evropskou unií a státním rozpočtem České republiky. Takové nakládání s prostředky státního rozpočtu by podle úřadů bylo v rozporu se zákonem č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a zákonem č. [320/2001](#) Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

[25] Žalobkyně se bránila žalobou ke krajskému soudu, ten však žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 70 písm. a) s. ř. s. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí posoudil jako úkon správního orgánu, jehož přezkoumání vylučuje zvláštní zákon. Tím je § 14 odst. 5 rozpočtových pravidel stanovící, že na rozhodnutí o poskytnutí dotace se obecné předpisy o správním řízení nevztahují a je vyloučeno jeho soudní přezkoumání. Dále krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 4 Ads 66/2013 - 23 (dále jen „rozsudek

Solidwerk“), dle jehož závěrů jsou příspěvky poskytované na základě dohody o vymezení chráněného pracovního místa podřízeny rozpočtovým pravidlům a mají tak charakter dotace, na jejíž poskytnutí není právní nárok.

[26] Proti usnesení krajského senátu podala žalobkyně kasační stížnost. Devátý senát, který o ní rozhodoval, však zjistil, že ohledně věcného přezkumu rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením podle § 78 zákona o zaměstnanosti panuje rozdílná rozhodovací praxe. Sám plédoval za přípuštění soudního přezkumu, neboť podle jeho názoru z textu § 78 zákona o zaměstnanosti vyplývá, že tam stanovený příspěvek je za splnění zákonem stanovených podmínek nárokový.

[27] Rozšířený senát úvodem podotkl, že ústavní rámec soudní ochrany před nezákonným jednáním veřejné správy tvoří především čl. 36 Listiny základních práv a svobod systematicky zařazený do její hlavy páté (Právo na soudní a jinou právní ochranu). Listina poskytuje interpretační pravidla i pro zákony, které ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny vylučují určitá rozhodnutí z přezkumné pravomoci správních soudů. Z čl. 4 odst. 4 Listiny nutno dovodit, že žádné ustanovení zákona vylučující soudní přezkum rozhodnutí orgánů veřejné správy nelze vykládat extenzivně. Namísto je naopak maximální zdrženlivost, tedy v pochybnostech postup ve prospěch zachování práva na přístup k soudu (srov. obdobně nález sp. zn. IV. ÚS 393/2000, případně nález sp. zn. IV. ÚS 49/04, kde Ústavní soud dovodil přezkumnou pravomoc správních soudů ve vztahu k oprávnění správce daně stanovit zálohy daně jinak). Výluky ze soudního přezkumu proto mají být vykládány zužujícím způsobem. V pochybnostech má být přezkum umožněn. Je-li sporné, zda se na rozhodnutí správního orgánu vztahuje výluka, je zapotřebí zvolit výklad maximálně dbající zachování práva na přístup k soudu (srov. takto usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86, č. 1764/2009 Sb. NSS, bod 19).

[28] Tato ústavní pravidla jsou podle rozšířeného senátu pro další výklad § 14 odst. 5 (dříve 4) rozpočtových pravidel naprosto klíčová.

[29] Posuzování dosahu výluky podle čl. 36 odst. 2 Listiny nutně předchází zjištění, zda jde o úkon, který podléhá soudnímu přezkumu dle § 65 a násl. s. ř. s., neboť uvedené ustanovení je podústavním provedením prvního.

[30] Povahou úkonu ve smyslu § 65 odst. 1 a násl. s. ř. s. se Nejvyšší správní soud zabýval již dříve. Bylo tomu mj. v usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42 (č. 906/2006 Sb. NSS), v němž byl vysloven právní názor, že žalobní legitimace ve správním soudnictví není svázána s existencí ex ante přesně specifikovaných veřejných subjektivních hmotných práv žalobce, ale s tvrzeným zásahem do právní sféry žalobce. Tak tomu bude vždy v situaci, kdy se jednostranný úkon orgánu moci výkonné, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, závazně a autoritativně dotýká právní sféry žalobce. Nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil či zrušil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se - podle tvrzení žalobce v žalobě - negativně projevil v jeho právní sféře.

[31] V dalším usnesení ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86, č. 1764/2009 Sb. NSS, rozšířený senát jako obecný závěr vyslovil, že *„aktivní žalobní legitimace v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.) bude dána vždy tehdy, pokud s ohledem na tvrzení žalobce není možné zjevně a jednoznačně konstatovat, že k zásahu do jeho právní sféry v žádném případě došlo“*.

[32] Dále rozšířený senát poznamenal, že dotací se ve smyslu § 3 rozpočtových pravidel rozumí peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právníckým nebo fyzickým osobám na stanovený účel. Podstatným charakteristickým rysem každé

dotace je její povinná účelovost, která musí být dodržena. Rozpočtová pravidla stanoví, že na dotaci není právní nárok, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

[33] Podle § 14 odst. 5 (dříve 4) rozpočtových pravidel se na rozhodnutí o poskytnutí dotace (návrtné finanční pomoci) nevztahují obecné předpisy o správním řízení a je vyloučeno jeho soudní přezkoumání. Uvedené ustanovení vylučuje použití správního řádu a případný soudní přezkum pouze pro případy pozitivního rozhodnutí o poskytnutí dotace podle odst. 3 (nyní odst. 4); viz výslovné znění těchto ustanovení zákona, podle nichž *vyhoví-li poskytovatel žádosti o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, vydá písemné rozhodnutí, přičemž právě na toto rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení a je vyloučeno jeho soudní přezkoumání.*

[34] Doslovný výklad rozpočtových pravidel tedy podle rozšířeného senátu jednoznačně svědčí tomu, že vyluka ze soudního přezkumu se vztahuje pouze na taková rozhodnutí, jimiž poskytovatel žádosti o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci vyhověl. Na taková rozhodnutí, jimiž poskytovatel žádosti nevyhověl (resp., pokud vyhověl jen částečně, v rozsahu částečného nevyhovění), se obecné předpisy o správním řízení vztahují a není vyloučeno jejich soudní přezkoumání (§ 14 odst. 5 *a contrario*). Rozšířený senát poznamenal, že nemohl zvolit výklad, kterým by *v rozporu s textem zákona* rozšířil rozsah výluky ze soudního přezkumu. To jednak s přihlédnutím k obecným kritériím výkladu obdobných zákonných ustanovení, jednak s ohledem na to, že neexistuje žádný jednoznačný argument, který by činil doslovný výklad zákona rozporný s jeho účelem či smyslem.

[35] Rozhodnutí, jimiž poskytovatel dotační žádosti nevyhověl, je podle rozšířeného senátu s to citelně zasáhnout do právní sféry žadatele. U některých dotačních typů lze předně uvažovat o zásahu do práva vlastnit a pokojně užívat majetek (čl. 11 odst. 1 Listiny, případně čl. 1 Prvního dodatkového protokolu Evropské úmluvy). To platí zejména tehdy, pokud žadatel může se zřetelem k adekvátně pevnému, rozumnou pochybnost nepřipouštějícímu právnímu prostředí, vytvořenému jednoznačnou právní úpravou a stabilizovanou rozhodovací praxí příslušných orgánů, opodstatněně očekávat konkrétní majetkový prospěch či jiný majetkový efekt (srov. odlišné stanovisko soudce Kůrky k nálezu ÚS ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 12/14). Ústavní ochranu má tedy takový majetkový zájem, u kterého existuje s ohledem na konstrukci právní ochrany přinejmenším důvodné legitimní očekávání, že k jeho nabytí dojde. Rozšířený senát zde připomíná ustálenou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle níž „majetek“ ve smyslu článku 1 Protokolu č. 1 může představovat buď „existující majetek“, „anebo majetkové hodnoty včetně pohledávek, u nichž může stěžovatel tvrdit, že má alespoň „legitimní očekávání“, že dojde k jejich realizaci“ [Gratzinger a Gratzingerová proti České republice, rozhodnutí velkého senátu, 10. 7. 2002, č. 39794/98, § 69].

[36] O soudním přezkumu procesních i hmotněprávních norem proto nelze v právě uvedených případech vůbec pochybovat. Zákonodárce totiž v těchto typech dotací projevil jasně svou vůli určité prostředky při splnění stanovených podmínek poskytnout a orgány moci výkonné mají jasně projevenou vůli zákonodárce vykonat. Při splnění zákonem stanovených podmínek proto žadatel poskytnutí dotace právem očekává a tomuto legitimnímu očekávání musí být poskytnuta soudní ochrana v procesní i hmotněprávní rovině.

[37] Nad rámec práva vlastnického lze ovšem podle rozšířeného senátu i u jiných typů dotací, které jsou v důsledku své právní konstrukce daleky k jednoznačnému právnímu nároku na jejich poskytnutí, uvažovat o zásahu do jiných ústavně chráněných práv. Může to být, dle povahy té či oné dotace, třebaš právo na svobodnou volbu povolání či právo podnikat (čl. 26 Listiny), právo na zvláštní ochranu osob zdravotně postižených (čl. 29 Listiny), právo na ochranu zdraví (čl. 31 Listiny), na příznivé životní prostředí (čl. 35 odst. 1 Listiny) atd. V neposlední řadě se pak absence možnosti soudního přezkumu rozhodnutí o nevyhovění dotační žádosti může dotknout také procesních práv žalobce, přinejmenším práva na přístup k soudu (čl. 36 odst. 2 Listiny) a práva na projednání věci

bez zbytečných průtahů (čl. 38 odst. 2 Listiny) (srov. k tomu přiměřeně shora cit. usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 47/2005 - 86, body 42 - 44).

[38] Charakter dotace z hlediska nároku na její obdržení proto není pro vyluku ze soudního přezkumu určující. Určující je jen pro rozsah samotného soudního přezkumu. Nemá-li žadatel o dotaci či návratnou finanční pomoc na její poskytnutí žádný právní nárok, nemůže její poskytnutí legitimně očekávat ve smyslu ochrany ústavního práva na majetek. Skutečnost, že poskytovatel dotace má v takovémto případě široký prostor pro uvážení komu, za jakých podmínek a zda vůbec dotaci poskytne, neznamena, že takovému žadateli bude soudní ochrana zcela odmítnuta.

[39] Pro demokratický právní stát je charakteristický princip právní jistoty, spočívající mimo jiné v tom, že právní pravidla budou jasná a přesná a budou zajišťovat, že právní vztahy a jejich důsledky zůstanou pro adresáty pravidel předvídatelné. Princip právní jistoty je třeba spojit se zákazem svévole. Možnost uvážení státních orgánů musí být proto omezena procedurami, které zabrání zneužití tohoto volného uvážení, přičemž tou nejlepší prevencí i následnou ochranou proti arbitrárnosti je přístup ke spravedlnosti, tedy k soudu, který správní uvážení podrobí soudní kontrole (srov. náleží ÚS ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 12/14, bod 37).

[40] Případný soudní přezkum negativních rozhodnutí o tzv. „nenárokových“ dotacích je podle rozšířeného senátu omezen na posouzení řádného procesu, který garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi žadateli za obecným způsobem stanovených podmínek. Zjednodušeně řečeno žadatel nemá právo na „výsledek“, ale na „řádný proces“ s ním související. Ten je určen právními předpisy, podmínkami danými v dokumentech, na které právní tituly poskytnutí dotace odkazují, respektive základními procesními zásadami určujícími postup orgánů veřejné moci v právním státě.

[41] Prostor pro uvážení správního orgánu má vždy své limity. Ty jsou buď stanoveny zákonem, nebo si je musí správní orgán vymezit ve své rozhodovací praxi sám a následně je také dodržovat. Předem stanovená kritéria pro rozhodování nesmí být excesivní, tj. nemohou například stanovovat diskriminační podmínky, na základě kterých by mělo být rozhodováno. Stejně tak nesmí být excesivní či svévolná aplikační praxe poskytovatelů dotace. Při rozhodování je nutné zohlednit konkrétní okolnosti daného případu a dbát na to, aby při skutkově shodných nebo podobných případech nevznikaly nedůvodné rozdíly. Rozhodnutí musí být řádně odůvodněno (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 1 As 35/2012 - 40, č. 2736/2013 Sb. NSS). V rámci soudního přezkumu přísluší soudu posoudit, zda správní orgán z mezí správního uvážení nevybočil.

[42] Soudní přezkum je tam, kde má poskytovatel správní uvážení, komu, za jakých podmínek, případně zda vůbec dotaci poskytne, realizován specifickým způsobem. Rozšířený senát zdůraznil, že soudní přezkum neznamena nahrazení správního uvážení uvážením soudu. Podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zruší správní soud napadené rozhodnutí pro nezákonnost i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo je zneužil. Z toho plyne, že soud u těchto správních rozhodnutí přezkoumává, zda nevybočila z mezí a hledisek stanovených zákonem. Součástí přezkoumání je i posouzení, zda správní uvážení je logickým vyústěním řádného hodnocení skutkových zjištění. Pokud byly výše uvedené podmínky splněny, soud nemůže ze stejných skutkových zjištění vyvodit jiné závěry. Právě uvedené vylučuje, aby soudy přezkoumávaly účelnost napadeného rozhodnutí, resp. aby dokonce uvážení správního orgánu nahradily uvážením vlastním (srov. přiměřeně náleží IV. ÚS 49/04).

[43] Výše uvedené závěry ohledně správního uvážení však podle rozšířeného senátu neplatí, pokud dojde k zastavení plateb již přiznané dotace. Je tomu tak proto, že okamžikem pravomocného rozhodnutí o přidělení dotace nepochybně vzniká příjemci nárok na její čerpání v souladu s jejím

předpokládaným účelem. Rozhodnutím o poskytnutí dotace je vždy založeno legitimní očekávání příjemce, že mu bude dotace poskytnuta, a pokud dodrží všechna pravidla, budou mu ve stanovených termínech peněžní prostředky vyplaceny.

[44] Nevyplacení části dotace pro nesplnění podmínek zasahuje do právní sféry příjemce a autoritativně určuje jeho práva a povinnosti ve vztahu k přislíbené dotaci, alespoň pokud jde o tu část, kterou se poskytovatel rozhodl nevyplatit. Z tohoto úhlu pohledu je i zde nárokový či nenárokový charakter dotace nepodstatný (blíže srov. cit. nález sp. zn. Pl. ÚS 12/14).

[45] V konkrétní věci pak rozšířený senát dospěl k závěru, že příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je jednoznačně motivačním opatřením, jeho účelem je stimulovat zájem podnikatelů o zaměstnávání osob se zdravotním postižením a kompenzovat případné snížené výnosy a zvýšené náklady z důvodu jejich zaměstnávání. Finanční prostředky vyčleněné na tyto příspěvky jsou poskytovány z rozpočtové kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí a podléhají rozpočtovým pravidlům. Svoji povahou jde o účelovou dotaci.

[46] Jde o příspěvek, který není úřadem práce poskytován na základě dohody, ale zaměstnavateli na něj při splnění zákonných podmínek vzniká nárok. Tomu odpovídá text § 78 („zaměstnavateli ... se poskytuje příspěvek“, „příspěvek náleží zaměstnavateli měsíčně ve výši“, „úřad práce vydá rozhodnutí o poskytnutí příspěvku, pokud zaměstnavatel splňuje ...“).

[47] První zákonem o zaměstnanosti stanovenou podmínkou pro poskytnutí příspěvku je zaměstnávání více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců zaměstnavatele. Protože výše příspěvku vychází ze skutečně vyplacených prostředků na mzdy a platy, včetně pojistného a případného zvýšení o další náklady, je příspěvek poskytován zpětně vždy za uplynulé kalendářní čtvrtletí. Doručení žádosti o příspěvek úřadu práce nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí čtvrtletí je druhou podmínkou pro poskytnutí příspěvku (srov. § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti). Třetí podmínkou pro poskytnutí příspěvku je tzv. bezdlužnost zaměstnavatele (srov. § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti).

[48] Příspěvek nelze poskytovat za čtvrtletí, ve kterém je účinná dohoda o poskytnutí příspěvku na vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací pro osobu se zdravotním postižením nebo příspěvku na vyhrazení společensky účelného pracovního místa pro osobu se zdravotním postižením.

[49] Podle rozšířeného senátu lze z výše uvedených podmínek dovodit, že žadatel, který za příslušné kalendářní čtvrtletí splní všechny zákonem stanovené podmínky, má na vyplacení této dotace nárok, a může tedy legitimně očekávat, že mu bude příspěvek poskytnut. Zamítavé rozhodnutí se jednoznačně dotýká jeho právní sféry a nemůže být ze soudního přezkumu ve správním soudnictví vyloučeno.

[50] Rozšířený senát tedy shrnul, že **vyluka ze soudního přezkumu dle § 14 odst. 5 (dříve 4) rozpočtových pravidel se vztahuje pouze na pozitivní rozhodnutí o poskytnutí dotace dle § 14 odst. 4 (dříve 3) rozpočtových pravidel a že rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením dle § 78 zákona o zaměstnanosti je plně přezkoumatelné ve správním soudnictví (§ 65 odst. 1 s. ř. s.).**

Závěr

[51] Usnesení ve věci týkající se bodů pro řidiče lze zkratkovitě charakterizovat úslovím, že vypadá-li to jako kachna, kváká-li to jako kachna, chodí-li to jako kachna, bude to nakonec asi kachna. Plyne z něho, že při posuzování povahy opatření, které je oprávněna vůči jednotlivci učinit veřejná moc, je

nutno jít po jeho podstatě a obsahu, a nikoli se spokojit, jak je v právu označeno a za co by je zákonodárce chtěl považovat. Pokud tedy zákonodárce zavede opatření spočívající ve ztrátě řídičského oprávnění jako předem avizovaného následku kvalifikovaného (v daném případě opakovaného a časově koncentrovaného) porušení povinností řidiče, stěžít může být takového opatření považované za něco jiného než trest ve smyslu Listiny a Úmluvy.

[52] Otázkou je (a to nejen v souvislosti se zásadou *ne bis in idem*, jíž se rozšířený senát v usnesení explicitně zabýval), jaké všechny dopady má zjištění, že něco je trestem, na rozhodování o takovém trestu. Jak moc lze takové rozhodování (a hlavně jeho případný soudní přezkum) činit závislým striktně na procesní aktivitě obviněného a jak moc mají být v soudním přezkumu zohledněna případná zmírnění právní úpravy, k nimž došlo po rozhodnutí správního orgánu, ale ještě před rozhodnutím správního soudu? Na to otázky bude samotný rozšířený senát odpovídat, jak sám avizoval v závěru svého usnesení, při řešení věci, která mu byla před nedávnem postoupena usnesením ze dne 8. 9. 2015, č. j. 5 As 104/2013-32.

[53] Vedle toho se bude rozšířený senát zabývat i právně obdobnou věcí (byť ze zcela jiné oblasti veřejné správy než přestupků, a sice daňové), jejímž předmětem je posuzování určitého opatření veřejné moci vůči jednotlivci, jež by mohlo být nahlíženo jako opatření sankční. Jde o kauzu daňového penále (viz usnesení z 19. 2. 2015, č. j. 4 Afs 210/2014 - 28, jímž byla věc postoupena rozšířenému senátu).

[54] Rozsudek ve věci přezkumu dotací je završením určité cesty, na kterou se Nejvyšší správní soud vydal tím, že jednu z dotačních smluv (konkrétně smlouvu o provozování pracovního místa v chráněné dílně nebo chráněném pracovišti) uzavřených ještě za účinnosti správního řádu z roku 1967, tedy v době, která neznala obecnou zákonnou úpravu veřejnoprávních smluv, obsaženou dnes v § 159 a násl. správního řádu z roku 2004, zařadil mezi smlouvy veřejnoprávní.(6) Posléze, již za nového správního řádu, přibýly další judikáty jdoucí tímto směrem.(7) Přípustnost soudní ochrany proti uložení povinnosti vrátit dotaci a odvodu pro porušení rozpočtové kázně nebyla nikdy v dohledné minulosti sporná. Sporné však bylo, zda vůbec,(8) a pokud ano, jakými prostředky a v jaké míře se lze soudně bránit v různých procesních konstelacích v průběhu procesu poskytování a čerpání dotace.(9) Je tedy logické, že nakonec se vytyčování hranic soudní ochrany dostalo na samý začátek celého dotačního procesu, a sice k okamžiku rozhodování o poskytnutí či neposkytnutí dotace. Nyní tedy máme i zde poněkud jasněji.

JUDr. PhDr. Karel Šimka, LL.M., Ph.D.,
předseda senátu Nejvyššího správního soudu,
vysokoškolský pedagog

(1) Viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 4. 2007, sp. zn. IV. ÚS 613/06, zejm. bod 28, nálezy ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. IV. ÚS 1882/07, nálezy ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. II. ÚS 2747/08, či nálezy ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2170/08, zejm. jeho bod 34.

(2) Obdobou rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu jsou v civilním a trestním soudnictví velké senáty kolegií, viz § 19 a 20 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).

(3) Viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2007, čj. 2 Afs 52/2006-86, č. 1762/2009 („Úkolem rozšířeného senátu je sjednocovat judikaturu Nejvyššího správního soudu. Dle § 17 odst. 1 s. ř. s. je oprávněn rozhodovat tam, kde mu byla věc postoupena senátem, který dospěl k závěru odlišnému od závěru dříve vysloveného. Postoupit rozšířenému senátu lze jak celou právní věc k rozhodnutí, tak i některou z jednotlivých sporných otázek. Rozšířený senát však neřeší abstraktní právní otázky bez ukotvení ke skutkovým zjištěním

posuzovaných případů. Proto také při projednávání předložených věcí zkoumá, zda právní posouzení odpovídá zjištěnému skutkovému stavu.“).

(4) Viz zde řadu rozhodnutí, např. usnesení, jež připustilo soudní ochranu před daňovou kontrolou (ze dne 31. 8. 2005, č. j. 2 Afs 144/2004-110, č. 735/2006 Sb. NSS), série judikátů k výluce ze soudního přezkumu u tzv. rozhodnutí předběžné povahy ve smyslu § 70 písm. b) s. ř. s. („pilotním“ zde byl rozsudek rozšířeného senátu ze dne 27. 10. 2009, čj. 2 Afs 186/2006-54, č. 1982/2010 Sb. NSS), usnesení k přezkumu záznamu do katastru nemovitostí, v němž byl postulován požadavek „univerzality“ dosahu soudního přezkumu, bez ohledu na formy činnosti, jimiž veřejná správa autoritativně zasahuje do sféry práv a povinností jednotlivce (ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008 - 98, č. 2206/2011 Sb. NSS); z novější doby zmiňme např. usnesení, jímž byla potvrzena judikatura připouštějící soudní přezkum státních maturit (ze dne 19. 8. 2014, čj. 6 As 68/2012-47, č. 3104/2014 Sb. NSS).

(5) „Pilotním“ rozhodnutím zde je nepochybně usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS, v němž šlo o přípustnost soudního přezkumu ve věcech udělování státního občanství. Rozšířený senát v jedné z právních vět uvedl: „Absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu.“

(6) Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 2 Afs 173/2006-77, č. 1437/2008 Sb. NSS.

(7) Rozsudek ze dne 7. 11. 2013, č. j. 9 Afs 38/2013 - 53, vyložil, že smlouva o poskytnutí účelové dotace uzavřená mezi regionální radou regionu soudružnosti a příjemcem dotace je veřejnoprávní smlouvou.

(8) Vedle vlastní rozhodovací činnosti „posunul“ Nejvyšší správní soud judikaturu i tím, že podal Ústavnímu soudu úspěšný návrh na zrušení jednoho z ustanovení o výluce ze soudního přezkumu ve věcech dotací, konkrétně § 14e zákona č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění účinném do 19. 2. 2015, který bránil soudní kontrole pozastavení výplaty dotace (viz náleží Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 12/14). Ústavní soud v tomto nálezu mimo jiné uvedl (v bodě 41), že „vyloučení soudní kontroly pozastavení dotace tedy v tomto rámci podústavního práva vede k tomu, že případný arbitrární, svévolný či dokonce šikanózní postup poskytovatele dotace nebude relevantně pojmenován ani nijak sankcionován, neboť tento postup se nemá jak stát předmětem soudního přezkumu. To však v demokratickém právním státě, který má povinnost chránit legitimní očekávání jednotlivců, jejich právní jistotu a základní práva před arbitrárností postupu státních orgánů, není možné.“

(9) Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2013, čj. 1 Afs 61/2013-43, č. 2909/2013 Sb., rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu o ukončení administrace žádosti o poskytnutí dotace podle § 11 zákona č. [256/2000](#) Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, je rozhodnutím přezkoumatelným ve správním soudnictví (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Viz též v jiných případech rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2014, č. j. 8 Ans 4/2013-44 (ochrana proti nevyplacení části dotace), ze dne 20. 11. 2014, č. j. 2 Ads 126/2014-81 (k jakému okamžiku a na základě jakého správního aktu vznikne povinnost vrátit příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením), či ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 As 201/2014 - 47 (právní povaha oznámení příjemci dotace, že podle názoru příslušného orgánu porušil rozpočtovou kázeň a má vrátit poskytnutou dotaci).

Judikát byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - říjen 2015.

Nové číslo EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout **ZDARMA na App Store, Google Play a Windows Store**, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. **Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání.** Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)